

CDA fractie

Weert, 18 december 2023

Onderwerp: antwoordbrief vragen fractie CDA over GALA
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 2263854 / 2305283

Beste fractie,

Op woensdag 13 december 2023 hebben wij van u schriftelijke vragen ontvangen over het raadsvoorstel Meerjareninzet GALA. In deze brief beantwoorden wij deze.

Vraag:

2.1 Gezondheidsachterstanden:

De inzet 2024-2026 is in strijd met het besluit van de raad om voor de nota Positieve gezondheid geen geld voor personeel te geven. Dat besluit is tot nu toe "ontdoken" door incidenteel geld in te zetten. Waar is dat geld vandaan gekomen? Wat is ermee gedaan? Er wordt nu "grotendeels" voldaan aan de GALA-eisen. Wat moet nog extra gebeuren? De incidentele middelen die tot nu toe zijn ingezet niet meer inzetten?

Antwoord:

Bij de behandeling van de ingediende prioriteit van € 70.000 bij de begroting van 2021 (jaartal checken) heeft uw raad aangegeven geen gemeentelijke middelen beschikbaar te willen stellen voor het door uw raad vastgestelde beleidsplan 'Positief gezond Weert 2021-2024'. Destijds is aangegeven dat het college voor het uitvoeren van het beleidsplan moest zoeken naar het slim inzetten van al beschikbare budgetten voor andere doelstellingen. Daarmee hebben wij uw besluit dus niet 'ontdoken' maar juist actief uitgevoerd.

Een voorbeeld van het slim inzetten van andere door uw raad beschikbaar gestelde budgetten is bijvoorbeeld de inzet van de combinatiefunctionarissen om via meer sport en beweegaanbod bij te dragen aan het verminderen van gezondheidsachterstanden. Ook het programma Publieke gezondheid van de GGD Limburg Noord draagt bij aan het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Om de doelen van het beleidsplan te kunnen realiseren is echter meer nodig. Er zijn nog steeds gezondheidsachterstanden, in de breedste zin van het woord, in onze gemeente. Immers bij Positieve Gezondheid is de afwezigheid van ziekten en beperkingen niet meer het uitgangspunt, maar het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren. Het gaat om veerkracht in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven.

Met het beschikbaar komen van de GALA-middelen, doet zich de kans voor om rijksmiddelen te gebruiken voor het realiseren van de door uw raad vastgestelde gezondheidsdoelen. Het GALA akkoord omvat afspraken over het bereiken van

een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het voorstel voor de inzet van de GALA-middelen 2024-2026 is dus niet in strijd met het eerdere raadsbesluit.

Vraag:

2.2 Kansrijke start.

Het project wordt waarschijnlijk duurder vanaf 2024? Maar moet het ruim €51.000 duurder worden? Is het mogelijk om een deel van het eigen geld dat wordt ingezet te besparen? De informatie is ons inziens te beperkt om het resultaat en de meerwaarde van de inzet van het extra geld te kunnen beoordelen.

Antwoord:

Kansrijke start is één van de vijf ketenaanpakken die in het kader van IZA en GALA regionaal moeten worden opgepakt. Wij investeren al geruime tijd in Kansrijke start in pilotvorm, gefinancierd uit bestaande middelen van gemeente en provincie. Nu is het moment aangebroken om deze aanpak structureel te maken. Hiervoor is een regionaal voorstel in voorbereiding. De kosten daarvan zijn nog niet bekend, maar zijn naar verwachting hoger dan de huidige kosten. We zijn verplicht om deze ketenaanpak gezamenlijk uit te voeren en stellen daarom voor om de rijksmiddelen voor GALA in te zetten voor deze extra kosten.

Vraag:

2.3 Mentale gezondheid.

We voldoen "niet volledig". Wat ontbreekt er? Waarom willen of moeten we dit voor een grotere groep inwoners gaan doen? Wat zijn de resultaten tot nu toe van Buurcirkel en dergelijke? Rechtvaardigen die een uitbreiding naar een grotere groep?

Antwoord:

In het GALA is afgesproken dat we inzetten op het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, het vergroten van de bekendheid van laagdrempelige ondersteuning in de gemeente en het vergroten van de kennis van inwoners om met hun mentale gezondheid aan de slag te gaan. Onze huidige inzet ten aanzien van mentale gezondheid is vooral gericht op inwoners met complexe problematiek. Ook zijn er enkele projecten voor mentale gezondheid bij jongeren (onder andere Join Us en Nieuwe Helden). Met deze inzet bereiken we niet alle inwoners. Dit terwijl bijna de helft van de volwassenen in Nederland ooit in het leven één of meerdere psychische aandoeningen heeft gehad. In de afgelopen 12 maanden had ongeveer één op de vier volwassenen één of meerdere psychische aandoeningen (bron: [qgz cijfers](#) Trimbos instituut). Mentale gezondheid raakt dus de hele bevolking. De aanpak zou om aan de doelstelling van het GALA te voldoen ook gericht moeten zijn op de algemene bevolking.

Voor het resultaat van Buurcirkel verwijzen we naar deze [factsheet](#).

Vraag:

2.7 Opgroeien kansrijke omgeving.

"2024-2025" inzetten voor een intensivering op het onderdeel voorkomen van middelengebruik onder jongeren. Met €7.984 valt er volgen ons niet veel te intensiveren. Op papier is het mooi, maar de praktijk?

Antwoord:

Zoals ook tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 28 november 2023 is toegelicht, zijn de GALA-doelstellingen soms niet in verhouding met de middelen die het rijk ervoor beschikbaar stelt. Voor dit onderdeel is dat het geval. Neemt niet weg dat we kunnen onderzoeken wat voor dit budget aanvullend op onze huidige inzet kan worden gedaan. Elke jongere die we kunnen overtuigen om niet te starten met alcohol, roken of drugs is er één.

Vraag:

2.8 Lokale sociale basis.

Algemeen begrip waarvoor veel geld in de begroting staat!

"2024-2026" inzetten voor de lokale sociale basis in brede zin, want het huidige budget loopt vol met structurele verplichtingen, waardoor de ruimte voor incidentele inzet beperkt is. Volgens B&W 31-10-2023 nr.3 is er voor 2024 nog ruim €611.000 beschikbaar. Hoezo is de ruimte voor incidentele inzet beperkt? Welke plannen zijn er?

Antwoord:

Na 31 oktober 2023 zijn er nog verschillende collegebesluiten geweest waarbij het budget versterken lokale sociale basis is ingezet. Zo is er onder andere subsidie verleend voor de aanpak Wonen Plus in 2024 (€ 390.570,-). De stand van € 611.000,- is dus niet meer actueel: het restant budget versterken lokale sociale basis bedraagt op dit moment nog € 193.659,-. Voor 2024 is er nog een voorstel in voorbereiding voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (€ 56.811) en een voorstel voor voortzetting van het project Join Us in 2024 (€ 35.000,-). Daarnaast zijn er plannen om het budget versterken lokale sociale basis in te zetten voor activiteiten die bewustwording rondom mentale gezondheid en psychische kwetsbaarheid vergroten. Een aantal initiatieven worden structureel gefinancierd met het budget versterken lokale sociale basis waardoor er steeds minder ruimte is voor het financieren van incidentele inzet. Denk bijvoorbeeld aan het Zelfregiecentrum, de procesregisseur complexe casuïstiek, Buurtcirkel en Join Us. Investeren in de lokale sociale basis blijft nodig om te zorgen dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving en zelf en met hun netwerk hun problemen kunnen oplossen. Hiermee bevorderen we de zelfredzaamheid van inwoners en hoeven zij minder snel een beroep te doen op professionele ondersteuning en zorg.

Vraag:

2.9 Mantelzorg.

(Belangrijk CDA-punt) Aan de eisen wordt nu voldaan, met beschikbare middelen.

De €31.937 worden ingezet voor een extra impuls. Maar wat is deze impuls?

Kunnen we een deel eigen middelen laten vrijvallen (besparen) en de GALA-bijdrage ervoor in de plaats zetten?

Antwoord:

In het GALA is met het rijk afgesproken dat gemeenten mantelzorgers extra moeten ondersteunen en daarvoor extra middelen ontvangen. Onze inzet voor mantelzorg-ondersteuning is vastgelegd in het [Uitvoeringsplan Mantelzorgvriendelijk Weert 2023-2026](#). Punt Welzijn heeft het signaal afgegeven dat er meer budget nodig is voor mantelzorgwaardering. De impuls vanuit het rijk kan hiervoor worden ingezet. Maar er kan ook voor worden gekozen om deze middelen niet in te zetten. Dan vallen er wel eigen gemeentelijke middelen vrij en is er geen extra inzet mogelijk voor mantelzorgwaardering.

Vraag:

2.10 Eenzaamheid.

Prima, maar ook nog vaag.

Antwoord:

De aanpak van eenzaamheid volgens de vijf pijlers staat duidelijk beschreven in het huidige [plan van aanpak](#). Uw raad heeft nog geen middelen beschikbaar gesteld om deze aanpak te kunnen voortzetten. Voorgesteld wordt om de rijksmiddelen voor GALA hiervoor in te zetten.

Vraag:

2.11 Welzijn op recept.

Het idee lijkt ons goed, en uitbreiding naar alle huisartsen ook. Maar resultaat moeilijk te meten. Wat wordt met het extra geld gedaan?

Antwoord:

Met de extra rijksmiddelen van het GALA wordt de uitbreiding van Weert Positief gedeeltelijk gefinancierd. In 2023 loopt Weert Positief bij 4 huisartsenpraktijken. Per 1 januari 2024 wordt dit uitgebreid naar 8 huisartsenpraktijken en per 1 juli 2024 naar 12 praktijken. Hiervoor is aanvullende subsidie verleend aan Punt Welzijn en Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg. Het monitoren van Weert Positief gebeurt door de uitvoerende partijen. Ook op landelijk niveau wordt het effect gemonitord via het Landelijk kennisnetwerk Welzijn op Recept.

Wij vertrouwen erop dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van B&W,

Trudy Janssen
Afdelingshoofd Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn